

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Kateřiny Čuhelové, Ph.D., a soudců Mgr. Ivy Krejčířové a JUDr. Michala Ryšky v právní věci žalobce **Ing. Richarda Horkého**, nar. 14. 6. 1963, bytem Hrotovice, U Obory 387, 675 55, zastoupeného Mgr. Alešem Sázavským, advokátem se sídlem v Náměšti nad Oslavou, Nad Splavem 1045, proti žalovanému **Ing. Bc. Jaromíru Barákovi**, nar. 9. 12. 1957, bytem Třebíč, Na Kopcích 383, 674 01, zastoupenému JUDr. Jiřím Gottweisem, advokátem se sídlem v Brně, Kapucínské nám. 5, o ochranu osobnosti s návrhem na náhradu nemajetkové újmy v penězích, o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Třebíči ze dne 17. března 2017, č. j. 7 C 318/2015-83,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se **p o t v r z u j e**.
- II. Žalobce je povinen zaplatit do 3 dnů od právní moci rozsudku žalovanému k rukám jeho zástupce na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 8.228,- Kč.

O d ů v o d n ě n í :

V záhlaví označeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal, aby soud žalovanému uložil povinnost zaslat žalobci na jeho adresu 675 55 Hrotovice, U Obory 387, doporučeným dopisem vlastnoručně podepsanou omluvu v tomto znění: „*Omlouvám se Ing. Richardu Horkému za to, že jsem jej veřejně a v negativním smyslu označil na jednání zastupitelstva města Třebíče konaného dne 14. 5. 2015 za osobu ovládající radu města Třebíče.*“, jakož i zaplatit žalobci zadostiučinění ve výši 50.000,- Kč (I. výrok). Současně soud prvního stupně rozhodl o povinnosti žalobce zaplatit žalovanému k rukám jeho zástupce na náhradě nákladů řízení 20.570,- Kč (II. výrok).

V rámci skutkových závěrů soud prvního stupně zjistil, že žalobce je společníkem a jednatelem řady firem se sídlem v Třebíči, mj. i TTS energo, s.r.o. Uvedená firma je součástí sdružení Laguna, které provozuje tamní krytý bazén s aquaparkem. Sdružení Laguna dostává od města Třebíče dotace na provoz uvedeného areálu v řádu milionů korun ročně. Žalovaný je opozičním zastupitelem za občanské hnutí Třebíč občanům! a je dlouhodobým kritikem spolupráce města Třebíče a žalobce, potažmo firem s majetkovou účastí žalobce. Žalovaný inicioval kontrolu dotace pro sdružení Laguna a byl členy finančního výboru zvolen do kontrolní komise. Proti účasti žalovaného na kontrole podalo sdružení Laguna námitku podjatosti, a to dne 14. 5. 2015. Téhož dne na zasedání zastupitelstva města pronesl žalobce prezentaci k fungování sdružení Laguna. V jejím závěru se pak zmínil o podání námítky podjatosti. Následně se touto námitkou a jejím řešením obsáhle zabýval starosta města. V rámci diskuse pak žalovaný pronesl sporné výroky ve znění: „*Pan Horký si myslí, že bude ovládat nejenom radu města, ale že bude ovládat celé zastupitelstvo. Pak Horký si myslí, že zkrátka tohleto město bude skákat čím dál tím víc, jak on bude pískat, to snad není možné, kde to jsme....*“.

Soud prvního stupně věc právně podřadil režimu zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, *in concreto* ustanovením o ochraně osobnosti (§ 81 o. z.). Pro účely posouzení věci vyšel z toho, že výroky žalovaného, které pronesl na zasedání zastupitelstva města Třebíče dne 14. 5. 2015, byly hodnotícím úsudkem, nikoli skutkovým tvrzením. Slova „*Pan Horký si myslí, že bude ovládat nejenom radu města, ale že bude ovládat celé zastupitelstvo. Pan Horký si myslí, že zkrátka tohleto město bude skákat čím dál tím víc, jak on bude pískat, to snad není možné, kde to jsme....*“ pronesl žalovaný na zasedání Zastupitelstva města Třebíče v reakci na předchozí projednávání námítky podjatosti jeho osoby v souvislosti s finanční kontrolou ve sdružení, které je příjemcem městských dotací a v němž figuruje žalobce, a dále v reakci na informaci starosty města ohledně intenzivního řešení této námítky okamžitě potom, co byla na městský úřad doručena. Žalovaný v té chvíli vystupoval jako opoziční politik na zasedání zastupitelstva města. Soud prvního stupně se neztotožnil s tím, že žalobce není veřejnou osobou, neboť sice není politikem, avšak ve veřejném životě města Třebíče vystupuje velmi výrazně a je veřejně známou osobou např. i z titulu své funkce v Hospodářské komoře. Dle nálezů Ústavního soudu ČR, sp. zn. I. ÚS 453/03 ze dne 11. 11. 2005 veřejnou jsou veškeré agendy státních institucí, jakož i činnost osob působících ve veřejném životě, tj. např. činnost politiků, úředníků, advokátů, umělců a dále vše, co na sebe upoutává veřejnou pozornost. Tyto veřejné záležitosti pak mohou být veřejně posuzovány a při kritice veřejné záležitosti vykonávané veřejně působícími osobami platí z hlediska ústavní presumpce, že jde o kritiku ústavně konformní. Jde o výraz demokratického principu, o výraz participace členů

občanské společnosti na věcech veřejných. Dle nálezu sp. zn. IV. ÚS 146/04 ze dne 4. 4. 2005 pak měřítko posouzení skutkových tvrzení a hodnocení jsou v případě veřejně činných osob mnohem měkčí ve prospěch novinářů a jiných původců těchto výroků. Dle rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2591/2011 ze dne 10. 1. 2013 hranice přijatelné kritiky jsou adekvátně širší u politiků (resp. též ostatních osob veřejně činných) než u soukromé osoby. Vždy je třeba zvážit, zda difamační výroky dosahují takové intenzity, že neoprávněně zasahují do práva na ochranu dobré pověsti žalobce, či zda jsou naopak situaci přiměřené. Taktéž je nutné zvážit, zda primárním cílem difamačních výroků není hanobení nebo zneuctění dotčené osoby. Při kritice veřejné záležitosti vykonávané veřejně působícími osobami platí z ústavního hlediska presumpce toho, že jde o kritiku dovolenou. Jde o výraz demokratického principu, o výraz participace občanské společnosti na věcech veřejných. Má-li být svoboda projevu osoby kritizující v takových věcech omezena rozhodnutím soudu, je třeba, aby osoba dotčená prokázala, že kritika nebyla vyřčena v dobré víře nebo nešlo o "fair" kritiku. Pokud jde o hodnotící soudy, i přehánění a nadsázka, byť by byly i tvrdé, nečiní samy o sobě projev nedovoleným. Ani nepřijatelnost názoru kritika z hlediska logiky a podjatost kritika nedovolují samy o sobě učinit závěr, že kritik vybočil z projevu, který lze označit za fair. Pouze v případě, že jde o kritiku věcí či jednání osob vystupujících ve věcech veřejných, která zcela postrádá věcný základ a pro kterou nelze nalézt žádné zdůvodnění (paušální kritika), je třeba považovat takovou kritiku za vybočující z "fair" projevu, a tedy za nedovolenou. V projednávané věci vystupoval žalobce dle názoru soudu prvního stupně jako veřejně činná osoba, neboť sdružení, jehož součástí je i firma žalobce je významným příjemcem dotací od města Třebíče. Účastní se tedy veřejného života tím způsobem, že čerpá významné finanční prostředky z rozpočtu města prostřednictvím svých firem. Žalovaný je přitom opozičním politikem, který dlouhodobě kritizuje vztahy města Třebíče se žalobcem, resp. obecně se dlouhodobě zabývá účelností využívání finančních prostředků města Třebíče. Za této situace dle názoru soudu prvního stupně kritika žalovaného nepostrádala věcný základ, když byla reakcí na podání námítky podjatosti žalovaného, a primárně nesměřovala k tomu, aby hanobila žalobce. Takovouto kritiku lze s ohledem na shora citovaná rozhodnutí považovat za dovolenou. Navíc vyjádření žalovaného neobsahovalo žádné vulgární výrazy. Skutečnost, že zasedání zastupitelstva bylo živě přenášeno přes internet, nemá na dané závěry žádný vliv.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce odvolání. V něm nesouhlasil s tím, že by výrok žalovaného nesměřoval k dehonestaci žalobce a že by měl jakýkoli věcný základ. Předmětný výrok byl vyústěním řetězce politickou chtivostí motivovaných útoků žalovaného proti žalobci a věcný základ výroku nemůže být spatřován v tom, že sdružení Laguna (nikoli tedy sám žalobce) využilo zákonného práva nenechat se kontrolovat někým, kdo neustále a bezdůvodně napadá žalobce a je z toho důvodu podjatým. Žalovaný svůj výrok neprezentoval jako svůj názor, ale jako kategorické tvrzení. Soud prvního stupně tak nepřiměřeně upřednostnil právo žalovaného na nedůvodnou kritiku před právem žalobce na ochranu osobní cti a dobré pověsti. Navíc námítka podjatosti žalovaného byla vyhodnocena jako plně důvodná. Sporným je také názor soudu prvního stupně, že žalobce je osobou veřejně činnou, přestože není politik či politicky činná osoba. Žalobce proto navrhl zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení nebo změnu napadeného rozsudku vyhověním žalobě.

Žalovaný navrhl potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného. Poukázal na skutečnost, že aktivita žalovaného ve věci finanční kontroly sdružení Laguna nesměřovala cíleně k osobě žalobce, ale k faktu, že podle stanovených dotačních pravidel mělo sdružení

dostat dotace na pokrytí ztráty z hospodaření dle hospodářských výkazů; její výše se však stala pravidlem bez ověřování podmínek k poskytnutí. Žalobce pak efektivně eliminoval účast žalovaného v kontrolní komisi námitkou jeho podjatosti. Proti všem zvyklostem se jí radniční struktury po jejím podání toho dne ráno ihned dlouze zabývaly, což potvrdil i starosta během zasedání v inkriminovaný den. Rovněž nelze přehlédnout, že žalobce oktrojoval zastupitelstvu svou prezentaci sdružení Laguna. Ač to žalobce popírá, je osobou výrazně zapojenou do veřejného života v Třebíči s nesporným vlivem na správu věcí veřejných v komunálním měřítku.

Krajský soud v Brně jako soud odvolací (§ 10 o.s.ř.) po zjištění, že odvolání bylo podáno k tomu oprávněným subjektem (§ 201 o.s.ř.), směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je přípustné (§ 201, § 202 a contr. o.s.ř.), bylo podáno včas (§ 204 odst. 1 o.s.ř.), v souladu s ustanovením § 212 a § 212a odst. 1 o.s.ř. přezkoumal rozhodnutí soudu prvního stupně a řízení mu předcházející v rozsahu napadeném odvoláním i nad rámec odvolacích důvodů a dospěl k závěru, že odvolání žalobce je v meritu věci nutno upřít jakoukoli důvodnost.

Odvolací soud konstatuje, že soud prvního stupně své rozhodnutí založil na dostatečně zjištěném skutkovém stavu, který velmi pečlivě a přesvědčivě skutkově zhodnotil i právně posoudil, a současně řízení nezatížil procesními vadami, které by mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Výsledkem řízení před soudem prvního stupně je tak nadstandardně kvalitní rozsudek soudu prvního stupně. Dílčí precizace provedené ve skutkové i právní rovině odvolacím soudem (viz dále) tak slouží pouze ke zdůraznění věcné správnosti napadeného rozsudku a nemají vliv na celkový výsledek řízení.

Vzhledem k tomu, že odvolací soud měl za to, že ze soudem prvního stupně již provedeného důkazu v podobě audiovizuálního záznamu z 5. zasedání trebíčského zastupitelstva ze dne 14. 5. 2015 lze nad rámec jinak správných skutkových zjištění učiněných soudem prvního stupně dospět ještě k dalším relevantním skutkovým zjištěním, provedl odvolací soud v tomto rozsahu zopakování dokazování (§ 213 odst. 2 o.s.ř.). Takto odvolací soud nad rámec jinak správných skutkových zjištění učiněných soudem prvního stupně dále zjistil, že ve vztahu k prověřované osobou vznesené námitce podjatosti žalovaného ze dne 14. 5. 2015 došlo rovněž k veřejnému zdůvodnění podstaty této námitky ve vztahu k osobě žalovaného v rámci prezentace žalobce na zasedání zastupitelstva a zejména k okamžitému zařazení nových bodů hlasování starostou (včetně toho, aby v kontrole nebyly prozatím činěny žádné úkony a změny dřívějšího usnesení zastupitelstva ohledně termínu dokončení kontroly) a jejich odsouhlasení zastupitelstvem. V konečném důsledku tak došlo k faktickému zablokování prováděné kontroly u kontrolované osoby, jíž město poskytuje finanční prostředky (odsunu termínu předložení výsledků změnou dřívějšího usnesení zastupitelstva, a to z 25. 6. 2015 na září 2015), nadto za situace, kdy kontrolovaná osoba již dříve nepředložila ve stanoveném termínu (do 11. 5. 2015) vyžádané materiály. V předmětném kontextu pak zněl celý diskusní projev žalovaného, učiněný před hlasováním zastupitelstva k daným otázkám, takto: „Já nevím, jestli jsme v Třebíči, v nějakém normálním městě nebo v Kocourkově. Mně to připadá naprosto neuvěřitelné, tohleto není možné. Jako já předložím návrh na kontrolu, jakým způsobem je nakládáno s finančními prostředky, které dostává od města Laguna, jsem potom jmenován do kontrolní komise, protože tu problematiku znám, a reakcí, reakcí kontrolované osoby, pokud to takto můžu nazvat, je tady ten pamflet, který jsme všichni dostali na stůl. Je škoda, že to pan Horký celé nepřečetl, protože to by stálo za to. To je naprosto neuvěřitelné. Pan Horký

si myslí, že bude ovládat nejenom radu města, ale že bude ovládat celé zastupitelstvo. Pan Horký si myslí, že zkrátka tohleto město bude skákat čím dál tím víc podle toho, jak on bude pískat? To snad není možné. Kde to jsme? Já jsem politik, všichni jsme politici, co tady sedíme. Jsme členy zastupitelstva, byli jsme zvoleni. Škoda, dívím se tedy, že pan Horký nedal návrh, abychom byli, abych byl já a členové zastupitelstva, kteří byli zvoleni za naše uskupení, aby byli vyloučeni ze zastupitelstva, protože se jim nelíbí nebo nelíbí se nám, co pan Horký dělá. Proboha, kde to jsme. Kde to jsme. Ano. Já jsem se nikdy, já jsem se nikdy netajil tím, že pan Horký, že se mi nelíbí vztah mezi městem a panem Horkým, potažmo to, nakolik mu město vychází vstříc. Že se mi nelíbí stavba kruhového objezdu v Borovině za 25 milionů, který tam stojí už kolik let a nikdo ho nevyužívá, že se mi nelíbí za 40 milionů oprava silnic v Borovině, tedy v boku, aby bylo jasno, které to vůbec nepotřebovaly, že se mi nelíbí, že mazutová kotelna, kterou v jiných městech bourají kvůli ekologické zátěži, že byla přebudována na dům dětí a mládeže jenom, aby se tam něco dělo. Tohleto je to, co se mi nelíbí. Já nemám nic proti podnikání panu Horkému, proti jeho firmám. Já mám problém s tím, že mu město takto nesmyslně vychází vstříc a vyhazuje stamiliony do projektů, které nemají využití, namísto toho, aby opravovalo silnice, aby dělalo věci, kruhové objezdy tam, kde bydlí lidé a kde je to potřeba. Tohle je ten problém, který teda já mám. A pokud si pan Horký myslí, že jako kontrolovat ho bude jenom ten, koho on schválí, proboha, proboha, to opravdu takhle bude? Opravdu si to všichni tady necháme líbit tímhle způsobem? Co se týká, co se týká toho, té samotné kontroly, my jsme přišli na kontrolu, vyžádali jsme si věci, podklady, tak jak vyplývá ze smlouvy, a reakcí na to bylo, že jsme dostali dopis, že kvůli technickým problémům nemůžeme žádné materiály dostat. Jak tady řekla správně zřejmě paní předsedkyně finančního výboru, bylo to kvůli tomu, aby[ch] eventuálně já se k tomu nemohl dostat. Pokud pan Horký tvrdí, že je tam všechno v pořádku, že se nic neděje, proč má problém s tím, když já uvidím to, jakým krásným vzorným způsobem hospodaří? A to, že tady já jsem to nestačil přečíst, je tedy zajímavé, že pan Horký donesl tenhle ten pamflet na město, a zřejmě všichni celý den nedělali nic jiného než to honem, honem řešili, aby vyšli panu Horkému vstříc, ale každopádně to, co tam píše, to je neuvěřitelné. Já si myslím, že konflikt zájmu, podjatost a podobně politiků, jsme politici, podotýkám, já nejsem úředník, nikdo z nás není úředník, že, takže je definovaná určitým způsobem a aplikovat na to, to analogicky správní řád, a Pavle jako, jaks správně řekl, jaks správně řekl, jako tohle není obvyklé, ne, to je naprosto, no to je si myslím republikový unikát, a už se těším na to, jak se to bude řešit. Ale každopádně, každopádně, zkrátka to přece takhle nejde. Z čeho má pan Horký strach?“

Odvolací soud pro účely právního hodnocení věci předeseílá, že právo na ochranu osobnosti nestojí v právním řádu demokratického právního státu osamoceně a musí být proto posuzováno v souvislosti se svou funkcí ve společnosti. V souladu se zásadou proporcionality musí být v rovnováze s dalšími základními právy a chráněnými hodnotami. Svoboda projevu zahrnuje i povinnosti a odpovědnost dle čl. 10 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (součástí našeho právního řádu dle čl. 10 Ústavy České republiky). Lze ji proto omezit zákonem, *inter alia*, jde-li o omezení v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých (čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod), resp. ochrany pověsti nebo práv jiných (čl. 10 odst. 2 Úmluvy).

Podstatou posuzovaného problému je v obecné rovině střet svobody projevu žalovaného s právem na ochranu osobnosti žalobce. Toto všeobecné osobnostní právo náleží každému člověku a má svůj ústavní předobraz v čl. 10 odst. 1 Listiny (ochrana lidské

důstojnosti, osobní cti, dobré pověsti a jména). V zákonné rovině jsou dílčí osobnostní atributy proti neoprávněným zásahům, které spočívají v porušení či jen ohrožení (dotčení) osobnosti, zákonem chráněny v ust. § 81 a násl. o. z. Při existenci neoprávněného zásahu (dotčení osobnosti) zákon garantuje dotčenému člověku zdržovací (negatorní) a odstraňovací (restituční) nároky dle § 82 odst. 1 o. z., v návaznosti na oblast civilního deliktního práva pak rovněž nároky satisfakční [zejména § 2894 odst. 2, § 2910 (první skutková podstata), § 2911, § 2951 odst. 2 a § 2956 o. z.].

V demokratickém právním státě, založeném na účtě k právům a svobodám člověka a občana, nestojí žádné z těchto práv *a priori* výše než druhé. Právo na ochranu osobnosti musí být, jak již uvedeno, posuzováno v souvislosti se svou funkcí ve společnosti a v souladu se zásadou proporcionality musí být v rovnováze s dalšími základními právy a svobodami i chráněnými hodnotami. K této problematice se již opakovaně vyjádřil Ústavní soud (z mnoha např. nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 154/97 ze dne 9. 2. 1998 či sp. zn. IV. ÚS 146/04 ze dne 4. 4. 2005), když dovodil, že při střetu práva na informace a jejich šíření s právem na ochranu osobnosti, tedy základních práv stojících na stejné úrovni (čl. 17 odst. 1 Listiny a čl. 10 odst. 1 Listiny), je především věcí obecných soudů, aby s přihlédnutím k okolnostem každého případu zvážily, zda jednomu právu nebyla nedůvodně dána přednost před právem druhým.

Do popředí tak vystupuje požadavek proporcionality řešení vzniklé kolize a soud je tedy povinen hledat přiměřené (vyvážené) řešení vzniklé kolize, když (vzhledem k logické nemožnosti poskytnutí ochrany oběma právům současně, neboť tato v kolizi stojící práva se vzájemně vylučují) je ovšem zřejmé, že některé z nich je vždy nutno v konkrétním případě nakonec favorizovat, jiné omezit a takové výsledné řešení podepřít pádnými a přesvědčivými argumenty.

Na základě kompilace relevantních kritérií, seříděných Ústavním soudem z bohaté judikatury Evropského soudu pro lidská práva a Ústavního soudu do nálezu sp. zn. II. ÚS 2051/14 ze dne 3. 2. 2015, při řešení kolize mezi svobodou projevu a právem na ochranu osobnosti musí být brány v potaz zejména: 1) povaha výroku (skutkové tvrzení či hodnotový soud), 2) obsah výroku (např. projev „politický“ či „komerční“), 3) forma výroku (zejména míra expresivity či vulgarity), 4) postavení kritizované osoby (osoba veřejně činná či veřejně známá), 5) zda se výrok (kritika) dotýká soukromé či veřejné sféry kritizovaného, 6) chování kritizované osoby (např. zda kritiku sama „vyprovokovala“ či jak se k ní postavila), 7) kdo výrok pronáší (novinář, běžný občan, politik), 8) kdy tak učiní (např. jaké měl či mohl mít k dispozici konkrétní údaje, a v jaké situaci tak učinil). Výčet není konečný, musí být brán v úvahu i celkový kontext věci a specifické okolnosti.

Při kritice veřejné záležitosti vykonávané veřejně působícími osobami platí z hlediska ústavního presumpce o tom, že jde o kritiku dovolenou. Jde o výraz demokratického principu, o výraz participace občanské společnosti na věcech veřejných. Má-li být svoboda projevu osoby kritizující v takových věcech omezena rozhodnutím soudu, je třeba, aby osoba dotčená prokázala, že kritika nebyla vyřčena v dobré víře nebo nešlo o „fair“ kritiku. Pokud jde o hodnotící soudy, i přehánění a nadsázka, byť by byly i tvrdé, nečiní samy o sobě projev nedovoleným. Ani nepřipadnost názoru kritika z hlediska logiky a podjatost kritika nedovolují samy o sobě učinit závěr, že kritik vybočil z projevu, který lze označit za fair.

Pouze v případě, že jde o kritiku věcí či jednání osob vystupujících ve věcech veřejných, která zcela postrádá věcný základ a pro kterou nelze nalézt žádné zdůvodnění (paušální kritika), je třeba považovat takovou kritiku za vybočující z „fair“ projevu (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2230/2010 ze dne 23. 2. 2012).

Dle právního názoru odvolacího soudu není posuzovaný výrok žalovaného ryzím skutkovým tvrzením ani ryzím hodnotovým soudem. Z hlediska svého kontextu a celkového vyznění jde o tzv. **hybridní výrok**, kombinující skutkový i hodnotící prvek. Žalovaný v jediném celku a kontextu („jedním dechem“) současně dovozuje údajné myšlenkové pochody žalobce (skutkový prvek týkající se okolnosti subjektivního charakteru) a v jediném nedělitelném celku s tím činí i vlastní kritický úsudek (hodnotící prvek týkající se vlivu žalobce na fungování místní komunální politiky v souvislosti s ekonomickými zájmy korporací žalobce a vznesenou námitkou podjatosti žalovaného), což je samou podstatou výroku z hlediska jeho kontextu a celkového vyznění.

Na posuzovaný výrok proto plně a přiléhavě dopadá myšlenka, obsažená ve vztahu k otázkám svobody projevu v aktuální judikatuře Ústavního soudu (viz nálezy sp. zn. I. ÚS 750/15 ze dne 19. 1. 2016 či nálezy sp. zn. I. ÚS 2617/15 ze dne 5. 9. 2016). Ústavní soud takto při inspiraci judikaturou Evropského soudu pro lidská práva upozornil, že charakter posuzovaného výroku mnohdy vylučuje, aby o něm bylo uvažováno jako o čistém skutkovém tvrzení nebo hodnotovém soudem. Nejnovější judikatura ESLP proto opouští striktní dichotomii skutkové tvrzení/hodnotový soud a namísto toho pracuje se skutkovým tvrzením a hodnotovým soudem jako se dvěma protipóly, přičemž pomyslná přímka mezi těmito protipóly představuje jakési kontinuum (srov. např. rozsudek ESLP ve věci *Karsai proti Maďarsku* ze dne 1. 12. 2009, č. 5380/07, § 53). Výroky, které v sobě kombinuje skutkový základ i prvek hodnocení, se označují jako hybridní výroky (k hybridním výrokům srov. Kosař, D. Kritika soudců v České republice. Soudní rozhledy, 2011, č. 4, s. 118) nebo hodnotový soud se skutkovým základem (srov. např. *Lindon, Otchakovsky-Laurens a July proti Francii*, rozsudek velkého senátu, 22. 10. 2007, č. 21279/02 a 36448/02, § 57; či *Kuliś a Różycki proti Polsku*, rozsudek, 6. 10. 2009, č. 27209/03, § 37-39). V takových případech je proto nezbytné určit, do jaké míry mají tyto hybridní výroky skutkový základ a zda nejsou tyto výroky vzhledem k prokázanému skutkovému základu přehnané (rozsudek velkého senátu ESLP ve věci *Pedersen a Baadsgaard*, § 76; dále rozsudek ESLP ve věci *Jerusalem proti Rakousku* ze dne 27. 2. 2001, stížnost č. 26958/95, § 43; nebo rozsudek velkého senátu ESLP ve věci *Morice proti Francii* ze dne 23. 4. 2015, stížnost č. 29369/10, § 126). Při posuzování povahy výroků je dále podle ESLP nezbytné vzít v úvahu jejich celkový tón i okolnosti případu (tamtéž, § 126; rozsudek ESLP ve věci *Brasilier proti Francii* ze dne 11. 4. 2006, stížnost č. 71343/01, § 37).

Pro účely posouzení právní přípustnosti posuzovaného hybridního výroku je primárně nutno akcentovat, že výrok byl pronesen opozičním komunálním politikem, přičemž opoziční politici patří s ohledem na význam, který v pluralitní demokracii plní, mezi privilegované mluvčí s širokou ochranou svobody projevu (srov. rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ve věcech *Castells proti Španělsku* ze dne 23. 4. 1992, stížnost č. 11798/85, *Incal proti Turecku* ze dne 9. 6. 1998, stížnost č. 22678/93, dále nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 750/15 ze dne 19. 1. 2016, odst. 28 či Jäger, P., Molek, P. Svoboda projevu. Demokracie, rovnost a svoboda slova. Praha: Auditorium, 2007, s. 114-115). Neméně určující je, že posuzovaný výrok byl učiněn na veřejném fóru pro řešení otázek lokální politiky přímo

určeném (na zasedání zastupitelstva), přičemž politická diskuse je podložím jakéhokoli demokratického systému, a týkal se právě otázek veřejných a nikoli soukromých (tedy možného vlivu žalobce na fungování místní komunální politiky v souvislosti s ekonomickými zájmy korporací žalobce a vznesenou námitkou podjatosti žalovaného). Do oblasti veřejného zájmu totiž spadá nejen nakládání s veřejnými prostředky, ale právě také možné kontakty osob, které se nominálně neřadí mezi politiky, s osobami, které se v politice oficiálně angažují (viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2796/2005 ze dne 31. 8. 2006). Relevantní je rovněž fakt, že výrok byl pronesen v časové, místní i věcné souvislosti s prezentací učiněnou žalobcem na zasedání zastupitelstva a se vznesením námitky podjatosti žalovaného. Ta byla vznesena stejného dne, byla ihned intenzivně řešena a starostu vedla k okamžitému návrhu na bezprostřední přijetí usnesení zastupitelstva (včetně toho, aby v kontrole nebyly prozatím činěny žádné úkony) a na změnu dřívějšího usnesení zastupitelstva. Navržené usnesení bylo posléze zastupitelstvem přijato a fakticky vedlo k zablokování prováděné kontroly u kontrolované osoby, jíž město poskytuje finanční prostředky a odsunu termínu předložení výsledků změnou dřívějšího usnesení zastupitelstva (z 25. 6. 2015 na září 2015), nadto za situace, kdy kontrolovaná osoba již dříve nepředložila ve stanoveném termínu (do 11. 5. 2015) vyžádané materiály. Tyto skutečnosti jsou stěžejní nejen z hlediska skutkové opory posuzovaného výroku, ale rovněž z hlediska chování výrokem dotčené osoby (žalobce), přičemž v tomto rámci nelze přehlížet ani skutečnost, že na zasedání zastupitelstva kromě uvedeného v rámci veřejné prezentace žalobce došlo také k předchozímu *ad personam* zaměřenému projevu žalobce vůči žalovanému (veřejné odůvodnění podstaty námitky podjatosti žalovaného). Posuzovaný výrok proto za dané situace nelze, a to rovněž s akcentem na nezbytnou liberálnější optiku posouzení (danou zejména postavením obou účastníků i charakterem, tématem, fórem a dobou zveřejnění výroku), považovat za nepřiměřeně přemrštěný. Právě tak z hlediska své formy nejde o výrok vulgární či o výrok takový, jehož míra expresivity by již byla zjevně nepoměrná sledovaným účelům a který by byl veden výlučně touhou znevážit či urazit (intenzivní exces). Ani případná podjatost kritika nečiní výrok sama o sobě nedovoleným (srov. rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2230/2010 ze dne 23. 2. 2012, sp. zn. 30 Cdo 524/2011 ze dne 29. 11. 2012 či sp. zn. 30 Cdo 2591/2011 ze dne 10. 1. 2013).

Vzhledem k výše uvedenému odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně jako věcně správné potvrdil (§ 219 o.s.ř.), a to včetně výroku o náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně (§ 142 odst. 1 o.s.ř.).

O náhradě nákladů odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle § 142 odst. 1 o.s.ř. za použití ustanovení § 224 odst. 1 o.s.ř. tak, že plně úspěšnému žalovanému přiznal náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování práva proti neúspěšnému žalobci, přičemž žalobci uložil povinnost zaplatit tuto náhradu k rukám právního zástupce žalovaného (§ 149 odst. 1 o.s.ř.). Odvolací soud žalovanému přiznal právo na náhradu nákladů odvolacího řízení v částce 8.228,- Kč, sestávající z:

- odměny právního zástupce určené dle AT v částce 6.200,- Kč, kdy za tarifní hodnotu je dle § 9 odst. 4 AT považována částka 50.000,- Kč a sazba za jeden úkon právní služby činí dle § 7 bodu 5 AT částku 3.100,- Kč, tj. 2 úkony právní služby á 3.100,- Kč (vyjádření k odvolání ze dne 25. 5. 2017 a účast u jednání odvolacího soudu dne 18. října 2017 nepřesahující 2 hodiny),

- 2 režijních paušálů á 300,- Kč dle § 13 odst. 3 AT, tedy z částky 600,- Kč,
- náhrady za daň z přidané hodnoty v částce 1.428,- Kč, když zástupce žalovaného je plátcem DPH.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí **j e** dovolání přípustné za předpokladu, že dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Dovolání se podává k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu, který rozhodoval ve věci v prvním stupni, ve lhůtě do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu.

V Brně dne 18. října 2017

Za správnost vyhotovení:
Soňa Melová

JUDr. Kateřina Čuhelová, Ph.D., v. r.
předsedkyně senátu